

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
Írj szellemi részét illető
közlemények küldendő.
Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Hirdetmények díj:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Betegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

A millenium.

Oda fűn az ország szívében, Budapesten, lázas tevékenység kezdődik. A milleniumot kell megünnepelni s erre 1896-ig nem sok idő van. Ez idő alatt két hatalmas ujhiddal nyergelik meg a Duna széles hátát. Egész utcák tűnnek el s helyökbe pompás paloták sorai emelkednek: az új országház fényes csarnokait munkás kezek építik s egy Munkácsi mesteri esetje s kitűnő művészek remek faragványai fogják ékíteni. Mátyás temploma a régi fényt fogja elő varázsolni s a páratlan fekvésű magaslaton új királyi palota ezernyi tükörüvegű ablakain fog vissza verődni a ragyogó napsugár. Szobrok hirdetik a nemzet nagyainak halhatatlanságát. Oda künn a városligetben pedig készülnek a országos kiállítás szebbnél-szebb pavilonjainak és csarnokainak felépítéséhez s immár meg is kezdődött az iparos műhelyek versenyre keltő munkája, mely a magyaripar életrevalóságát végtelen változatosságban és szépségben fogja felmutatni a világ előtt.

A vidék pedig csöndes. A kormánynak a nagy nemzeti ünnepre szóló felhívásait szétküldték, akik megkapták, talán el is olvasták s aztán — megpihentek. Mozgalom, élénkség sehol, „van még elég idő reá“! Addig talán elkészül vagy egy iskola épület, sőt itt ott flaszterezni, néhol pedig az utcákon még fát is ültetni fognak. A millenium eljön s el is fog mulni szépen. Arra való a kormány, — gondolják — hogy az csináljon mindent, mi pedig szidjuk. A francziák is szidják, a németek is zsémbelnek, a muszkák pedig éppen dinamittal üdvözlik a kormány embereit, miért ne szidhatnók tehát mi is!? de lehet is, mert ha a kormány mit se tesz: akkor nincs eszméje s a pénzt csak a soldateska ezéjaira adja; ha pedig milliókat költ, akkor pazarolja a nép drága verejtéken szerzett vagyonát! Ez nagyon világos!

Dacára ezen különösen világos, nagyvilági nézetnek, mi bátrak vagyunk arra hívni fel hazafias közönségünket, hogy fogjon munkához. Sok a teendő a mi körünkben s nekünk itt is meg kell tennünk a magunkét és el kell készülnünk az országos kiállításra is. Iparosaink, gazdáink, kereskedőink jól tennék, ha már tanácskoznának a teendők felől. Az nemlehet, hogy a mi földünk termékei, iparosaink készítményei és pedig legiava hiányozzanak a millenium alkalmával, midőn egész hazánknak be kell számolnia a múltól s be kell bizonyítania életerejét a jövő századok munkájához a magyar állameszme teljes diadalához.

Alsófehérvármegye felirata az egyházpolitika ügyében.

Mélyen tisztelt országos képviselő Ház!

Midőn az országzserte élénk érdeklődést keltő egyházpolitikai kérdések folytán pártoló szavunkat a magas kormány által kifejtett program mellett felemeljük, őszintén bevallhatjuk, hogy erre bennünket nem a vallásfelekezeti közti harc távoli látványa indít, a mi nálunk — a három százados vallási türelem hazájában — mind-éddig ismeretlen; nem is csak a tiszta szabadelvesség, melyet hagyományaink és önkormányzati rendszerünk fejtettek ki bennünk, — hanem az el nem odázható szükség kényszere és a kedvezőtlenül fejlődött viszonyok között beállott ama visszas helyzet tudata készlet, melyet első sorban a hétféle vallásfelekezett egymástól oly különböző házassági joga vallás-erkölcsi, társadalmi és részben nemzetiségi tekintetben kifejllesztett s a mely visszas helyzetnek — miután azt maguk a különböző vallásfelekezetek, részben változhatlan dogmatikai szempontból, nem változtatják meg, az állam kell hogy véget vessen, minden polgárára nézve egyenlően méltányos, egyenlően kötelező, egyenlően örveyes házassági és ezzel kapcsolatosan a családi s az örökösödési jog szabályozása által.

Mi úgy véljük, hogy minél inkább kevesbitjük ama válaszfalakat, melyek a magyar állam polgárai között fennállanak, annál erősebb lesz az állam népei között a közös intézmények hatása folytán az egytű tartozás érzete. Mi meg vagyunk győződve, hogy az államnak joga és kötelessége elenyésztetni az ellentéteket a jogok és kötelességek általános érvényű, egységes jellegű szabályo-

zásával, ha azt akarjuk, hogy a vallás- és az állam iránti hű ragaszkodásnak és tiszteltnek érzelmei gyászos eredményű közönyösséggé ne fajuljanak.

Miután pedig a magas kormány egyházpolitikáját ezen elvek vezérlik: készséggel ragadjuk meg az alkalmat, hogy kijelentsük, miszerint ezen egyházpolitika elveit teljes egészében pártoljuk s kérjük a mélyen tisztelt országos képviselő házat, hogy azt törvényhozási uton, az arra alkalmas időben — lehetőleg mielőbb — érvényre juttatni s életbe léptetni méltóztassék.

Kelt Alsófehérmegye törvényhatósági bizottságának
Nagy-Enyeden, 1893. március 29-én tartott rendes közgyűléséből.

Alsófehérmegye északkeleti részének, vagyis a marosújvári járás felső részének ismertetése utazási modorban.

Írta Szabó Gyula m.-osucsi állami iskolai tanító.

(Folytatás)

Káptalan.

Ezen Nagylaktól csak egy mély árok által elválasztott falucska egészen új keletű, régebben nem is lehetett sem politikailag sem egyháziilag Nagylaktól külön álló község. Lakói úgy látszik a fehérvári káptalan jobbágyai lehetnek s ennek határa lehetett az egyházi birtok, és Nagylakhoz tartozott, mi mellett bizonyít az is, hogy a nagylaki birtokosoknak itt is vannak több kevesebb földjei. Neve is azt látszik bizonyítani, hogy káptalani birtok volt, ennek nyoma is van, egy a falutól keletre fekvő erdőben, melyet „Barátok erdejé“-nek neveznek maig.

Kilian mesternek 1331-ben kelt végrendeletében a fehérvári káptalannak hagyományozott nagylaki birtoka körül határolásában a káptalannal határos Koppant (Koppánd) is káptalani birtoknak mondatik, ezen körülírásból határozottan állíthatjuk, hogy ennek 1500 hold területű határa lehetett az egyházi birtok.

A pápai dézsmák lajstromában sem szerepel mint önálló egyházközség, s hogy tekintélyes lehetett ez egyházi birtok és káptalani birtok volt leginkább, bizonyítja igen régi ikertornyú goth izlésű temploma Nagylaknak, mert ilyen abban a korban csak káptalanoknak és apátságoknak szabadott építeni.

Hajdanában magyar lakói lehetnek, kik azonban most eloláhosodtak, a mi kitétszik az oláh vezetéknévekből

TÁRCZA.

Hozzá.

„Szeretsz? szeretsz e?“ egyre kérded
Szerelmes, édes angyalom;
„Szeretlek forrón, lángolóan,
Én egyre ezt bizonygatom.
És látjuk, hisszük, tudjuk is már:
Boldogok csak együtt leszünk.
S mégis, mégis — ha elgondoljuk:
Beh szét fog vetni végzetünk!

Te elhagysz engem, messze elmész,
Nem látjuk egymást hosszasan,
Nem fogsz gondolni többé arra,
Kit itt hagyál bánatosan;
Szivedet új kép tölti majd be
S a régi megszokott helyét
El más foglalja s únni kezded
A multnak szép történetét.

De ha így is lesz, hidd el nekem,
Nem nyitnám ajkam fel azért,
Hogy panaszojjak, emlegessem
S feltárljam lelkeimnek sebé;
Némán viselődöm a keresztet,
És megbocsátánám bűnödöt
S mikor a legvégsőt sohajtánám,
Halkan rebegném neved.

Emmánnel Győző.

Egy mese.

Prolog a mesélés.

Szép téli szürkületben elmerengve ültem az ablaknál tétlenül, a világ ezer fogyatkozásain, hibáin elkésredve igen kedvetlen hangulatban, mint körülbelül három ezer évvel ezelőtt a legbölcsebb Salamon és talán éppen az ő könyvének az a mondata jutott eszembe: „A világ ezer hibái, fogyatkozásai megszámlálhatlanok, gyógyíthatlanok.“

Egyszerre, mintha a szürke, lomha, téli ködös levegő megvilágosodott, meglepődött volna, egész jelenetek, történetek zajlottak, játszódtak le előttem künn a metsző léghen, mint egy tökéletes színpadon. A félhomály emberi alakokat varázsolat elém, a kik jártak, keltek, beszéltek, mintha valóban léteztek volna. S hogy a fenséges színjáték még érdekesebb legyen, gyöngéd érintés érte vállamat s odatekintve egy szellemet pillantottam meg, a kiből azonnal ráismertem öltözete és jelenvényeiről az igazság istennőjére, Justitiára. Ő aztán egy szélesismeretű, szolgálatrakész cicerone szerepét vette magára és megismertette velem a szereplő személyeket s én most is emlékszem mindeniknek a nevére s egész élettörténetére is. Oly szép volt e szellemi színjáték, hogy szívesrömet néztem volna sokáig, talán örökké. . . Egyszerre azonban a szellem meglegyinté kezével arcomat s eltűnt mellőlem s azzal a szereplő alakok is eltűntek a ködös félhomályban s én megint csak a csillagokat láttam bágyadt fényvel ragyogni odakünn. A kandallóban a tűz majdnem kialudt, kezdett barátságatlanná lenni a hideg. Fölszitottam a tüzet, odaültem a

kandallóhoz s mereven bámultam az éledő lángokba és elgondolkoztam az imént látottakon. Hiszen olyan különösen érdekes volt minden és oly természetes, mint az élet mindennap ismétlődő eseményei.

Jól emlékszem egy színváltóság alkalmával figyelemzetetett a pontosan magyarázó Justitia, hogy jól figyeljek, mert a mi következni fog, az éppen úgy megtörtént nemrég ezzel a bűnnel vétkekkel terhes földgolyón. Én aztán emlékembe véstem mindent s a mint a kandalló mellett ültem, még egyszer lejátszódtott lelki szemeim előtt az egész kis történet. Kedvem jött papírra tenni. Asztalhoz ültem, tollat fogtam s leirtam mindent úgy, a mint láttam s még azt is, a mit Justitia magyarázatul beszélt hozzá.

Tudom, hogy a mese nem versenyezhet Aesopus vagy Lafontaine remek alkotásaival, de hiszen még ez sem az én érdemem. Csupán a czímet adtam hozzá, a többi Justitiának köszönhetem, a ki fölhívta reá figyelmemet. Ha tehát a kis mese nem fog megfelelni a várakozásnak, az élet a hibás első sorban, azután Justitia és csak végül én.

No de kezdjünk a meséhez és a mint szokás, vas-tag betűkkel írjuk föl a czímet:

Mese a rossz emberekről.

A szín változott és egy csöndes kis falu képe tűnt föl előttünk. Szép őszi est teríté a tájra holdvilágos köpenyét. Szerte a rendetlenül össze-vissza épített házikökből barátságos világosság sütött ki a kicsiny ablakok. A bezárt kapuk mögött a házörző ebek vigyáztak, minden kis neszre figyelve és megugatva a szél által tovasöpört száraz leveleket. Az istállókban a házi álla-

„Közérdek.”

(Puskás, Kardos, Hajduk stb.) jelenlegi 433 lakosából 35 magyar van, 391 oláh saját templommal bír, míg a magyarok, mint őseik a nagylaki ref. egyházhöz tartoznak.

Lakosaihoz aránylag elég terjedelmes határa majdnem mind szénafü és legelő, de azért nagy állattenyésztést tökéletesen lakói nem űzhetnek. Erdeje 191 hold, lelegelve, elpredálva mit sem ér, kivéve a Rhédei udvar erdejét, pedig a fátlan vidéken jövedelmes lenne a szép erdő birtok is. Szőlője 29 hold, elhanyagolt silány állapotban majd semmi bort sem ad, kivéve Molnár Pál rendszeresen művelt fajszerűt, melyeknek kitűnő borát jó pénzért veszik. Határától újabb időben sokat mosott el a Maros, mely nagyon neki fektűt a községnek, úgy hogy a megyei utat is, mely a parton volt be kellett költöztetni a hegy alá. A tagosítás itt is foganatba van, csak a kihalás híja. Határa nagyobb része Hari felé egy észak déli irányú völgyben van, melyen foly végig a káptalani patak, mely a falutól keletre egy szép „Beton” híd alatt ömlik a Marosba.

Maros-Káptalantól keletre jó karban tartott megyei uton haladva alig 3 kilométerre érjük egy kissé emelkedettebb lapályon

Maros-Koppándot,

mely a Maros balpartján azon hegy alján fekszik, mely a csucsi Lakos patakig terjed. Az egész 82 házat számláló kis község egyetlen, 1 kilométer hosszú utcából áll, mely délről északnak megy a „C-orgó”-ig, hol a Holtmaros árka keletre kanyarítja.

Maros-Koppánd szintén igen régi falu, mert már 1285-ben Imre mester Maros-Koppándot és a szomszéd Ivanka telkét (ez Csucs és Koppánd között fektetett a Lakos patak völgye torkában) a fehérvári káptalanuk ajándékozta. 1286-ban János mester (Imre fia) testvére Mikud bán beleegyezésével atyja végrendeletét helyben hagyja. Ezen okmányban „Coppanteluk és Ivanteluk” néven fordulnak elő. Egy 1607-beli adomány levelében pedig „Kenjértelen Koppant” neve is van. Ez a név szinte most is rá illenek, mert a Maros iszapján a buza rendszeren eldől, csekély szemet ad, annál jobban és bővebben diszlik a tengeri.

1301-ben Kilian mester telegdi esperes Koppándot a fehérvári káptalanuk adományozza, 1336-ban pedig Róbert Károly a fehérvári szent Mihály egyháznak adja. Azonban a reformáció terjedtével a káptalan mindentől, mind nagylaki birtokától elesett, ezt bizonyítja Báthori Istvánnak Fehérvárról 1573-ban kiadott adománylevele, melyben „az előbb fehérvári káptalanhoz tartozó, de secularizálásával fiskusra szállott Koppándot” Margai Menyhért udvarmesterének adományozza. 1607-ben a Margai család kihaltával Rákóczi Zsigmond csapó-szt.-györgyi Somlyai Mihálynak adományozza. 1622-ben Somlyai Koppándon a templom alatti kriptában temették el, hol diszes sírköve fedí ma is a bejáratot.

Lakossága a régi időkben egészen magyar volt, de később eloláhosodtak, a mint az oláhok vezetékneve mutatja (Cocisiu Kocsis, Birisiu Beres, Siandriu Sándor stb.) azonban a magyarok most is többségben vannak, sőt van egy ősi magyar nevű is Ruppán. — 161 oláh lakossal szemben 208 magyar van, mind református, kik a maros-csucsai ref. hívekkel egy egyházközséget alkotnak. Sőt

tok egykedvűen szedegették a szénát, kiun pedig a hideg őszi szél sivitott át a letarolt ágak között embert, állatot figyelmeztetve a tél közeledtére.

És mindenütt ugyanez a kép. Csinosan gondozott telt udvar. . . De ime! Épen a község közepén bekerítetlen, pusztán áll egy roskadozó épület. Közül az udvaron pusztaság ásit, nincs sehol egy annyi fedett hely, a hol a hű eb megővja magát a hideg szélől; ott fekszik a kúszóból előtt szükölve a sáros földön.

Benn a hideg szobában a pislogó tűz mellett ül a család nőjevel és elgondolkozva valamit tervezni látszik, míg a meghasadozott ablakon és ajtón a hivatalos őszi szél sivitva szalad át. Milyen rideg, barátságtalan kép! Talán dologkerülő a család? Nem gondolt a téltre és most ezt sinyl meg?

Justitia elérte gondolatomat és magyarul kezdett.

— E ház a muzsák temploma, az iskola. A gondolkodó, tervező ember odabenn a tanító. Par napja csak, hogy balesillagzata ide hozta őt folytatni magasztos munkáját, hajlítani az elmét, fejleszteni az ésszt és Isten legnagyobb adományát az értelmet ápolni a gyermek agyában, hogyha majd az étellel kell megküzdenie e legérősebb legyver, a tudás álljon szolgálatában. A munka nemes, a cél magasztos és a fizetés érte mégis a nyomor s földöztesítés. Lásd a szellem, a tudás bajnokát miként fogadja az ember?

— Azonban nézd, mivé teheti a szorgalom, a esügedetlen munka a haladó idővel még a pusztát is!

Mire Justitia bevégző szavait, elmosódott kissé a pusztázó ház képe, azután újra megvilágosult és megijodva, megnépesülve, elváltozva állott nyári verőfényben előttünk, úgy, hogy alig ismertem reá. (Folyt. köv.)

1874-ben az államtól közös iskolát is kaptak, mely a koppándi határ keleti szélén Csúcs felől a megyei út mellett szép kertben fekszik.

A falu északnyugati végén m.-koppándi területen szakad be az Aranyos a Marosba.

Határterjedelme 1433 hold, mely 1874-ben lett tagosítva. Egész határa, kivéve „káptalani oldalt” és „Nyáras” nevű dűlőket a Maros terén fekszik. Az említett két dűlön kívül a buza nem terem. Tagosítás előtt nagy marhatenyésztést űztek, de azóta elszegényedtek, mert a tagosítást helytelenül vitték keresztül, felosztván a legelőt 2—14 holdas parcellákra, a helyett, hogy binitálták volna a marhafeleséget legelő arányban, azaz papíron tették volna meg a felosztást, de természetben ne.

Az 1876-ki nagy égés is közreműködött a nép elszegényedésére.

A Maros régen közvetlen a község mellett folyt, azonban a 40-es években, a Livadia nevű réten átvágva délkeleti folyását délnyugatra változtatta s csak északnyugati szegletét érinti a falunak, itt felvéve az Aranyost egész nyugati irányban a vajdaszegegyhegya vag, ott hirtelen kanyarulattal délre vág s megít a koppándi hegy alá jön.

A kukoricatermelésén kívül szőlő műveléssel is foglalkoznak 23 hold szőlőtjé elég megmíveli e nép, de régi elgyengült szőlői nem igen adnak iható bort. Megforgatva, új fajjal ültetve, kitűnő bort adnának. — Vársárhelyi Lőrincz ref. lelkész az egyháznak egy pusztaszőlőt megforgattatta, Szabó Gyula tanító oporatóval beültette, ennek bora a legkitűnőbb a koppándi hegyben.

Jó bort terem a Baukó Károly, Fosztó Géza és Tumané szőlője.

Nagy gyümölcsöse van Benkő Károlynak, melyet Benkő Ferencz vidékünk szenvedélyes gyümölcsöse állított, újabban Fosztó Géza és Szabó Gyula állítottak új gyümölcsöskéket. Alma telek diszlenek inkább, a körtvék kevésbé, mert az Aranyosvölgyén bejövő északi szél ellen nincs mi védje.

Erdeje 139 hold, nagyobbára fűzes, mely a Maros holt árkaiban keletkezett. Lombos erdei a rozsz kezelés miatt majdnem elpusztultak, holott e század elején „Káptalani oldalt” nevű dűlő-káptalanútól a csucsi patakig még szalaz erdő volt, ez azonban kipusztulván, helyén rozsz legelő van, mely folytonos vízmosásnak, omlásnak, csuszásnak van kitéve, mivel az egész hegytömb fehér palán („fehér kőnek” hívják) fekszik. Sok posván van az omladékok közt, miért legelője juh tenyésztésre (météjes volta miatt) alkalmatlan.

Nyáras nevű dűlőjében volt egy kékes, bűdös mocsár, melyben köszvényesek fürödtek sikeresen, ez azonban most nem tundi hová lett. Most is nagyon vizenyős ez a dűlő és szárazságban fehér üledéket rak, mi a talaj szikes voltára vall.

Lakosainak némi mellékkeresetet ad a disznó hizlalás, mit Tordára hordanak pecsenyének, ezt azonban csak nyaron űzik, télire alig tudnak annyi gabonát gyűjteni, mennyi a mindennapi puliszkára szükséges (kenyeret nem sütnék). —

Maros-Koppándtól keletre fekszik mintegy 800 méter távolra.

Maros-Csúcs.

Ez is egy utcából, 102 házból álló a Maros partján húszalav tervő falu. Régen nem ott fektűt a hol most, hanem a falutól keletre a „Borzás” hegy magaslátán, könnyen védhető helyen, honnan a békésebb idők beálltával költözött le a Maros partjára, magával le hozva nevét is. Csúcsától délre a „Kopacsai” erdő alatt a Lakos-patak torkában fektetett ama „Ivan teluk” mire igazít az is, hogy az erdő alatt levő dombot „Kápolnának” hívják, hihető amaz elenyészett kis falu imaháza állhatott ott. Hogy község lehetett az is bizonyítja, hogy sok eserép történelmet lehet kapni most is, ugy Csúcs régi fekhelyén is a földben egy-két ázó nyomnyira.

Csúcs körülbelül a 14-ik század vége felé költözhetett le mostani fekhelyére, hol Tomori István alvajdának fényes kastélya volt, melynek pince gádora és kőlépésői meg most is megvannak az ugynevezett „Bánfi kert”-ben. (Gr. Zieby F. Pal tulajdona Bánfi révén.)

Tomori István Csúcsot 1514-ben kapja Ulászlótól új donatióban, de azelőtt is bírta, csak okmányai a parasztlázadáskor megsemmisültek, ami az adománylevel szövegében kíván emelve. S hogy Tomori a fényes kastélyban lakott bizonyítja számos vajdai rendelete, melyek Csúcson (castellum Csúcs) keletkeztek. Birtoka is nagy lehetett mivel a szomszédos Gabod (Gabud) és Geze is az ő kezén volt.

A Tomorinak 1575. július 25-iki országgyűlésen, mint Békés Gáspár párthivei (de menekültek Magyarországra) minden erdélyi birtokaiktól megfosztatnak*), ezentúl Erdélyben többet nem szerepelnek.

A tomoriaton kívül még birt Csúcson Geréb András, kinek jóságga testvére abramfalvi Ugron Pálnéra — Annára szállott.

*) Kezeink közt van egy oklevél 1584-ből, melyben Béli András és Béli János ispánlakiak azt jelentik Báthori Zsigmond fejedelemnek, hogy Tomori István nem levén otthon, tőle a chiuchi és gabudi jószágok iránt nem beszélhetek. Ez tehát ellenkezőleg a birtokba léteit igazolja. T. B.

Brandenburgi Katalin Fehérvárról 1630-ban kelt adomány levelében Ugron Pált, mint férjének házasulnókat Csúcsi és Gabud birtokában megerősíti.

1614-ben meg állott Tomori híres kastélya, mert Károli Zsuzsanna fejedelem asszony a Csúcsi kastélyban (Castellum Csúcs) iktattatik be.

Lakói a 16-ik században kizárólag magyarok voltak mégpedig az unitáriusoknak volt virágzó egyházközsége. Azonban a földesurak oláh jobbágytelepítési büne oda vitte a dolgot, hogy ma 536 lakosából 222 ref. 5 róm. kath. 1 unit, összesen 228 magyar lakója van, a többi gör. kath. oláh. Hogy magyar lakói mikor tértek a ref. hitre, biztosan tudni nem lehet. Anyakönyve 1760-ban kezdődik Török András papságában, de a ref. temetőben már 1734-ben lett eltemetve Lécsefalvi Mihály ref. lelkész a mint sírköve (az egyedüli írott sírkő) tanúsítja. Harangja még korábban 1731-ben öntetett Sarpataki Rebeka által.

Sokáig volt pap nélkül ez egyház, gyenge lévén a kanonika, iskolája pedig soha sem volt.

Ilyen körülmények közt a kevés magyarság nemcsak hogy szinte nyelvét elfeledje, hanem néhányan oláh feleiséget véve eloláhosodtak és most oláhok nyelvben, szokásban, vallásban (a g. kath. vallást oláh vallásnak hívja a nép) oláhok azok kiknek nagyapja református presbiter volt.

E kevés magyarságot a megsemmisüléstől néhai Gáspár János volt n.-enyedi tanár, később tanfelügyelő mentette meg. Átvévén a kuratórságot annyira rendbe hozta az egyházat, hogy ma már állandó papja van. 1874-ben pedig kieszközte, hogy egyházközség egyesült két kis magyar község az államtól két tanítóval ellátott diszes iskolát kapott, Ugy hogy most az ifjabb oláh nemzedék is beszél magyarul.

Határ terjedelme 1568 h. L. alakban a gabudi és koppándi határ közt délre keskenyen Harig, keletre gabudi és gezei határ közt majdnem a gabudi patak torkolatáig nyúlik.

Ami kevés tér helye van az a volt urbéreseknak adott a tagosításkor, csak a megyei út és a Maros közti kevés tér jutott a birtokosságuknak.

Mint hogy talaja nem oly meleg és homokos mind a szomszéd Koppándé, itt már több és jobb buza terem. Főként a „Borzás”-on fekvő fensíkon, melynek talaja fekete, homokos és igen termő, kitűnő buza terem.

Marhatenyésztés, hizlalás, lucerna, lohere stb. termelés által ezután fog lábrakapni, ha megtanulják, hogy kell tagosított helyen gazdálkodni.

Maros-Csúcsnak van a Bánfiak által eszközölt vásárjoga (januar 1), de sohasem lett életbe léptetve. Van postaállomása 3-szori járással hetenkint. Van vasuti állomása is személyforgalomra és podgyaszteladásra, minden vonatához. A Maroson keresztül kötetlen vezethető kompon járnak at. A Lakos patak völgyén felmenve az ut mindinkább emelkedik, mignem a „Tyikuj” tetőn oly magasságot ér, hogy tiszta időben nemcsak a déli Kárpatok eget támasztó csúcsai, hanem egész kerekben az összes havasok látszanak.

(Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

Uj előfizetést nyitunk a „Közérdek”-re, egy negyedévre 1 frttal, félévre 2 frttal, három negyedévre 3 frttal. Kérjük t. olvasóinkat előfizetéseik beküldésére.

— Főúri esküvő. Gencsy Elemér pusztaköcsi nagybirtokos folyó hó 3-án tartotta esküvőjét Tartarian, Barcsay János kedves szép leányával J u d i t t a l szép számu, fényes rokonság jelenlétében. Az esküvőt gazdag lakoma követte, mely után a fiatal pár pusztaköcsi birtokára utazott. Az esketést Benédek Károly alvinczi ref. lelkész végezte. — Szálljon áldás, szerencse frigyokra!

— Vallásos élet. Mindig örömmel adunk számot lapunk hasábjain városunk társadalmának egy és más oly mozzanatról, mely a lelki élet tiszta világában is érezteti építő és termékenyítő hatását. Örömmel tapasztalunk, főleg az utóbbi időben, hogy a vallásos ihlet főemelő hatása alatt egyes buzgó hívek katolikus hitfelekezeteink templomában csaknem minden nagyobb ünnepet felhasználnak arra, hogy az istentiszteletet a vallásos élet föllendítésére oly áldásosan ható templomi énekek segítségével lelket átható szent cselekménnyé. Ez örömmünk fokozza és terjeszti az az újabb örvendetes tény, hogy e szent élvezetben most már a református hívek is részesülnek; hogy azok a szent zsolozsmák, melyeknek Istenhez vezérlő magasztos akkordjait egykor oly gyakran viszhangozták a szent falak, most újra fölzendültek s hálá a „Nagyenyedi daloskór” buzgóságának, jövőre talán még gyakrabban fogják szent áhitatra serkenteni a meyei atyát, a lelki békét kereső szíveket. A „Nagyenyedi daloskór” női kara közelebből egynásután négy alkalommal: Virágvasárnapon, nagypénteken és husvét első és második napján, az egyesület soha ki nem faradó, buzgó karnagyának Borsai Samuelnek vezetése mellett, a ref. templomban, a következő darabokat énekelte orgona kísérettel, kifogástalan szabattossággal: 1. Reszlet Händler „Judas Maccabäus” oratoriumából. 2. „Himnu” Schubert F.-tól. 3. „Áldd az urat” (Motett). 4. „Sirjatok”

(nagyépírtől. 6. madott. „Himnu” Stein C. 7. számu nemes g

emelvén, 5600 frt kell határ százalék telen. M tisztszível folytán minélfog csak sz tenyleg egy irod szaksége talán sz figyelem ber s e egyetlen ugyan, állami t később különöse orvostud tassanak kvalifika százalék

tán 3 d azonban ingásba gyak ősi hűvös.

letnek tartandó telettel

nak g gerpek a roncs ernyede dogultn szűői, angyal

Tövis u fele ház téglafala régi em asást, é állítva a maradva ruházat nem ta test töb mellett egy na lehetett Károly

elkésün lehetett két hét fog En szénege minél e bírozás kacsí sa

A szerkesz évben beszéles gyu isz rona m Az ered örvendé olvasm szelésre c, törté „A kis Földes másodiu utirajza nedek tisztelet pályam élet isk szálmak tek lak erdő ti szelés, gye föl

„Közérdek.”

(nagyapóteki motett) Kummer C.-től. 5. „Jó az Úr” Im-lertől. 6. „Hozzád zandúl énekünk” Grobe-tól. 7. „Föltá-madott a Krisztus” (husvétii motett) Bönické H.-től. 8. „Himnus” Schubert F.-től. 9. „Hála legyen...” (motett) Stein C.-től. 10. „Oh kereslek...” Mainzer F.-től és a 7. számot ismételve. — Csak tovább! A nemes buzgalom nemes gyümölcsöket fog teremni!

— A vármegyéi dotatióját az országgyűlés fel-emelvén, vármegyének nem egészen 10 százalék t. i. 5600 frt jutott. Most ez összeg mikénti felosztása felett kell határozni, a mi nem is éppen oly egyszerű. Némelyek százalék szerint gondolják felosztani, a mi teljesen hely-telen. Más a helyzet most, mint ez előtt 10 évvel és sok tiszviselői állás, munkaköre és az ahhoz kötött kvalifikatio folytan sokkal fontosabb és nehezebb, mint akkor volt, minél fogva ezek közül többek javadalmazása, ha pusztán csak százalék szerint tétetnék a kiosztás, aránylag sőt tenyleg is esekélyebb lenne, mint pl. egy íróné vagy egy irodaszolgáé. A felosztásnál tehát a hivatali álláshoz szükséges kvalifikatio mérve, a hivatali állás teendői s még talán az állással egybekötött representálási kötelesség is figyelembe vevendő s így állapítandó meg a fizetés, a lak-ber s esetleg az utáltalanlyan oly módon azonban, hogy egyetlen állás se maradjon fizetés félelemel nélkül. Igaz ugyan, hogy a vármegyei tiszviselők így sem fognak az állami tiszviselőknek megfelelő ellátásban részesülni, de később talán erre is reá kerül a sor. Most az a fő, hogy különösen az 500 frton alol levő és jogvégeztséget vagy orvostudori diplomát kívánó állások tisztességesen díjaz-tassanak, a központban és a járásokban levő, nagyobb kvalifikatiót kívánó állások aránylagos de nem a hibás százalékos rendszerű ellátásban részesítenek.

— Földrengés volt szombaton, f. hó 8-án, délu-tán 3 órakor. Pár gyöngébb lökésből állott, melyek azonban a függő lámpákat a házakban és üzletekben ingásba hozták, az órák megállottak a könnyebb tárg-nyak összeverődve csörömpöltek. Az idő boros, szeles, hűvös.

— Az alsófehérmegyei orvos-gyógyszerész egy-letnek vasnap april. hó 9-én d. u. 2 órakor lakásonon tartandó évnegyedes szakülésére az egyleti tagokat tisz-telettel egybehívom. Dr. Magyar Károly, elnök.

— A nagyenyedi állami polgári leányiskolá-nak gyászja van. U n g e r p e k V i l m a, U n g e r p e k Miklós kedves kis leánya, 1-ös osztályos tanuló, a roncsoló toroklobb áldozata lett. Peldás magaviselet, erénytelen szorgalom, angyali szelidség volt a megbol-dogultnak jellemvonása. Mely gyászt hagyott hátra szorető szülői, tanítói és iskolatársai szívében. Legyen áldott az angyali gyermek emlékezete, nyugalma legyen csendes!

— Régi sir helyet találtak husvét szombatján a Tóvis utcában a volt Ratkovszky féle, most Sáska Sándor féle háznál építkezés közben. Amint egy gödröt ástak, erős téglafalazatra akadtak, melynek felső téglá lapját levéve, régi emberi maradványok tűntek elő. Tovább folytatva az ásást, érdekes lelet tűnt fel. Nagy téglalapokból volt össze-állítva a koporsó nagysága és alakja sir, melyben egy nő maradványai voltak elhelyezve. Fa, vagy érekkoporsónak, ruháznakak semmi nyomase volt. A koponya felső részét nem találták meg, hiányzott, csak az alsó állkapocs s a test többi részeinek korhadó csontjai voltak meg, mely mellett egy arany kapocs, mások szerint fülbevaló volt és egy nagy pénz darab, melynek korát a rozdsa miatt nem lehetett meg meghatározni. Az érdekes leletet Herpepi Károly tanár vette gondozása alá.

— Az időjárás hűvös, szeles, kellemetlen. Nagyon elkészünk a gazdasági dolgokkal pl. a szőlőt csak most lehetett kiemelni.

— Kovács J. fogorvos (Budapestről), ki már két hét óta városunkban működik, meg csak ezen a héten fog Enyedden tartozkodni azért is bátorodik a n. é. kö-zöniséget figyelmeztetni, hogy a kik fogban szenvednek, minél előbb keressék fel, mert vannak oly műtétek (Plom-birozás) melyek több időt vesznek igénybe. Lakása Mun-kiási szalloda 7-ik szám.

Irodalom.

A „Kis Könyvtár” pályázata. A Benedek Elek szerkesztésében megjelent „Kis Könyvtár” kiadója a múlt évben négy pályadíj tűzött ki, meg pedig 300 koronát el-beszélésre, azután 300 koronát földrajzi vagy néprajzi tárg-nyu ismereterjesztő olvasmányra s ezenkívül 100—100 ko-rona második díjat. A pályázatra összesen 35 mű érkezett. Az eredmény nemcsak mennyiség, de minőség dolgában is öröndetes, mert e pályázat harmincnál több jó ijtusági olvasmánnyal gazdagította az ijtusági irodalmat. Az elbe-szélésre kitűzött első díjat Gaál Mózes nyerte meg „Sebős” c. történeti elbeszélésével, a második díjat Halasz Bálint „A kis báró” c. elbeszélésével. A másik 300 korona díjat Földes Géza nyerte a „Sibériai képek” c. művével, a második díjat Böngérfi Janos „Képek a Székelytödről” c. útirajzaival. A díjak barmikor tövéhetők a szerkesztő. Be-nedek Elek Erzsébet-körút 12. sz. lakásán. A szokásos tiszteletdíj mellett való közlésre elfogadtatnak a következő pályamunkák: „A Nilus országa,” „A székelyek,” „Az élet iskolájában,” „Columbus,” „Segítségtek egymás,” „A szalmaszál,” „A király könyve,” „A nagy Szunda szige-tek lakói,” „Karácsony szombatján,” „A megtért,” „Az erdő titka,” „Tengereu,” „Az árvai tótok,” „Két elbe-szélés,” „A fehér asszony,” „Palkó Szperak,” „Árvame-gye föld- és néprajza,” „Emlékoszlop a tömösi hegyszor-

rosban,” „Timár Kálmán,” „Angyalka,” „Hűség és álnok-ság,” „A szökevények,” „Atrikai képek,” „A székely atyafiak,” „A bérés fia.” — A „Kis Könyvtár”-ból min-den héten megjelen egy 3—5 ives füzet, melyek valogatva 6—14 éves gyermekeknek való elbeszéléseket, meséket és az ismeretek minden ágát felölöl népszerű olvasmányokat tartalmaznak. Egy-egy füzet ára 12 kr, kötve 20 kr. Tíz füzetre egy forinttal, tíz kötött példányra 1 frt 80 krral lehet előfizetni, akár M.-Szigeten a „Kis Könyvtár” ki-adóhivatalában, akár könyvkereskedések útján. Eddig 18 füzet jelent meg a legjelesebb ijtusági íróktól. A valóban hazagpótló vállalatot melyet első helyen, Budapest 16- és székváros tanácsa az összes iskoláknak megvétenni elren-delte. ajánljuk a szülők és tanítók figyelmébe.

Csarnok.

Kirándulás.

Nagyenyedről—Toroczkóra.

Folytatás.

Toroczkó-szent-Györgyön túlhaladva, én a soha nem látottakun elmélkedve szóltam lettem. Barátomnak azon-ban nem tetszett ez az állapot, s beszélgetésre nógatott. Elkezdtem hát adomázni.

A többi közt mondtam egyet, a melynek szinte komoly következménye lett.

Barátom a fuvarossal együtt olyan görcsös kacagásra fakadt, hogy a szürke is meglepedkezve hivatásáról vissza fordulva barátságosan mosolygott és csak a pej huzta tovább egykedvűen a szót, — vesztünk, mert ismét faroltunk a mélység felé.

Hatba figyelmeztetem a fuvarost. Megfordult s bizony torkára forrt a nevetés, amint szorult helyzetünket észre-vette. De aztán egy ügyes rántással helyre igazította, amit bevettében elmulasztott.

Néhány perc múlva utazásunk célpontjánál voltunk, Toroczkón.

Mit írjak e helyről? ... Azt, hogy óriási hegyek-kei körül vett völgy ölében van, vagy hogy a „Jó szív” segítsége nélkül légett, de az ő segítségével felépített házak fedelei már bemehosodtak? ... Mindezt tudják elegen.

A köhez az üzletkötés miatt mentünk, vadászni volt. Elhajtottunk tehát a vándorlőbe, mely egy ujonan épült emeletes takarékpénztári épület mellett fektett.

Amint szánunk a kapuhoz fordult, kingrott a tözsde tulajdonos — mint később örömmel meggyőződünk, egy-személy a vendéglőssel, — egy tagba szakadt, izmos, két-méter magas fiatal ember, Zsákó József uram.

Az alsó házba vezetett be, mert csak ott volt be-fűtve.

Kérdésünkre, vajon kaphatunk ebédet, igenlő vá-laszt nyerve elindultunk a toroczkói nevezetességek meg-tekintésére.

Találtunk is.

Először egy gyönyörű szép négyszögű épületet, az iskolát, hol ifjú eszemetek elég öszhangzoan visítottak há-ladalt az egek urához — (tanítójuk szerint) a nyert ta-nításért, ő szerintük azonban az ebéd elközelgéséért.

A másik nevezetesség az iskolán tul levő Zsigmondy nélkül kiépült artézi kut, melyet a legnagyobb ezermester, a természet készített.

Karvastagságu vizsugár ömlik szakadatlanul egy fa-csővön keresztül a felső vályuba, abból pedig az alsóba, az alsóból a felesleg egy négyszögű medencébe folyi mely amint láttam, a kacsák és libák no meg nyáron a reményteljes toroczkói arany ijtuság számára lett mélyítve.

Epen akkor vagy tizdarabb kacsa uszkált és buk-dácsolt a kristálytiszta vízen. Az én barátom már a téli kabátját kezdte önkénytelenül is gombolni, nyilván für-dési szándékkal. Még idején észrevéve, barátságos oldal-bökéssel figyelmeztettem, hogy minus 17 az idő.

Megnéztük még az órával ellátott unitárius temp-lomot s ezzel kimerítve a látivalókat, igyekeztünk vissza Zsákó uramhoz, kielégíteni zuglódó zarnokunkat.

A menüzi már készen volt legszebb emeleti szo-bájában.

Be is volt fűtve a díszterem.

A szoba közepén levő ósregi tüzeléstől egész a Cvaxos Meidlinger féle kalyhákig mind ósmerem, de ilyen alkalmatosságot, mint a minő kemece itt volt, csak akkor láttam életemben először.

Negy talabra helyezett deszka lőcával körülvevtt zöld cserép hályha volt majdnem a szoba tetejeig emelkedve. felül ket kúrvölöl ellátva. Alul vaslemezzen majdnem sza-badon égett az egész hasab fa, a szoba felől oldalán volt vagy három sütő.

Bejött Zsákó uram felesége s behozott egy egész tál kitűnő marhahus levest Ó-szenőtűnk barátommal s én megkockazattam a kérdést, hogy nem lesz-e sok ket-tőnknek?

A fáradságszűlte éhság megcáfolt csakhamar. Ugyan-annyit kapunk a többi edelőből is. Hogy könnyebben esusszék az étel megkérdeztük Zsákó uramat: akad e valami jó bora?

Biztatott, hogy van. Mindjárt be is állított két üveggel. A mint leves után a szokásos negyven cseppet megizeltük, megkérdeztük hogy méri literjét.

30 kr volt a felelet.

— Te! — mondtam németül barátomnak — ez olesó bor, 30 kr egy ilyen félliteres üveggel, aztán sokkal jobb mint az idevaló kétmadár tulajdonosságának a rabval-latoja, pedig abból 60 kr 1 liter.

— Kerem két üveggel az ára 30 kr, nem egygyé. Szólt közbe Zsákó uram magyarul.

— No akkor hozzon még vagy négy üveggel me-legedni, mert nagyon hideg van.

Ebéd után fizettünk, a kettőnk levesse 10 kr, a marhahus 30 kr, a disznósült szintén 30 kr volt mind-kettőnkért, a kenyér négy kr, összevissza fizettünk 74 kr s ettünk annyit, hogy alig tudunk szuszogni.

Az említett kétmadár gazdag tulajdonossa előid-betné oda szakácsnéját izletesen főzni tanulni, maga pedig elmehetne árakat szabni tanulni s akkor nem számítana egy nyomorult főzelékért 30 krt.

Ebéd után beállítottak Toroczkónak első embere, egy intelligens művelt uri ember A. G. és J. V. kivel bará-rátom üzletet akart kötni.

Kölesönös bemutatás után tárgyalni kezdttük az üz-letkötést, de nem tudtuk őket helyes utra terelni, egyik erre, másik arra huzott.

A vege mégis csak az lett, hogy ittunk egy nagy áldomást.

Közben megérkezett Toroczkónak élő nevezetessége: Hovlitsek vagy Wavlitsek (már biztosan nem emlékszem a nevére.) A Bachkorszak utóján jött ő is be szerencsét próbálni mint „Beamter jelölt,” csakhogy mire ő ideért utilaput kötöttek a legnagyobb résznek a talpára. Ő azon-ban gyakorlati oldaláról fogta fel az életet, nem azért gyalogolt ő Morvaországból ide, hogy rögtön „Kert Euc-hot” csináljon, hanem szépen elővette otthon abbahagyott mesterségét s lett belőle olyan derék magyar mint a többi toroczkóiak. Mellektoglalkozása a harifajatek, melyet ügye-sen kezel. Olyan szépen játszotta a „Szózat”-ot és „Kos-suth Lajos azt üzenté”-t, meg a többi magyar nótákatl mintha böcsője nem a Morva, de a Tisza mellett rin-gott volna.

Az egész üzletkötés oda lyukadt ki, hogy kitűnően mulattunk. Zsákó uram megvolt mivelünk, mi meg ő vele elégedve.

Én a mint felültünk a szekérre, fogtam magamat és annak rendje s módja szerint elaludtam. Itthon köl-tőt fel barátom.

Nagya volt vele, hogy ha ő nincs velem, okvetlenül, megesznek a farka-ok, de ő elriasztotta hangjával, mert egész Enyedig énekelt. Ismerve hangját igazat adtam neki s álmosságomtól kitelhelőleg melegen szoritottam meg kezét.

Hanem azért még elmegyek Toroczkóra.

Vén bakter.

(Vége.)

Piaci árak

Nagyenyeden, 1893. év. április hó 9-én.

Egy hektoliter tisztabuza	—	4 frt 80 kr.
„ „ elegy „	—	4 „ 15 „
„ „ rozsa —	—	3 „ 80 „
„ „ kukoricza —	—	2 „ 75 „
„ „ zab —	—	2 „ 20 „
Marha hus kilója	—	— 48 „
Borju „ „	—	— 44 „
Sertés „ „	—	— 44 „
Egy köbméter fa	—	2 „ 50 „

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Egész selyem, mintázott Faulárdokat

(mintegy 450 különböző fajban), méterenkint 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virá-gos, damasztolt minőségben (mintegy 230 féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámentesen HENNEBRG G. (es. kir. udv. szállító) selyemgyára a ZÜ-RICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Felkérem mindazon ház-, üzlet és vendéglő-tulajdonosokat, kik a tervbe vett

villanyvilágításba

részt óhajtanak venni, — folyó hó 15-kéig ebbeli óhajoknak az üzle-tembe kitett aláírási-íven adjanak kifejezést.

Cinrer J. József.

Sz. 2129/1892. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Grail Maria és társai monorai lakos végrehajtónak Grail Ottó és Grail Gusztáv monorai lakosok végrehajtást szenvedő ellen 122 frt 37 kr s járuléka iránti végrehajtási ügyében a monorai 14. sztkvben A + 2. r. 493. hrsz. ingatlanára 22 frt, a 3. r. 691. 692. hrsz 22 frt, a 4. r. 1164. hrsz. 66 frt, az 5. r. 1504. hrsz. 6 frt, a 6. r. 1525. hrsz. 4 frt, a 7. r. 1924 b. hrsz. 17 frt, a 8. r. 2065. hrsz. 75 frt, a 9. r. 2468. hrsz. 9 frt, a 10. r. 2470. hrsz. 3 frt, a 11. r. 2852. hrsz. 2 frt, a 12. r. 3353. hrsz. 17 frt, a 13. r. 3374. hrsz. 15 frt, a 14. r. 3390. 3391. hrsz. 31 frt, a 15. r. 3561. hrsz. 12 frt, a 16. r. 3592. hrsz. 34 frt, a 17. r. 3736. hrsz. 3 frt, a 18. r. 4150. hrsz. 22 frt, a 19. r. 4177. hrsz. 72 frt, a 20. r. 4255. hrsz. 36 frt, a 21. r. 5427. 5428. hrsz. 122 frt, a 22. r. 5524 b. 5525. hrsz 23 frt, a 23. r. 5530. 5531. hrsz 72 frt, a 24. r. 5709 2. hrsz. 44 frt megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1893. évi április 27-én d. e. 10 órakor Monora község házában megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adni.

Arverezni szándékozók kötelesek végrehajtói kivételével az ingatlanok 10%-át készpénzben, avagy az 1881. LX. t.-e. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban, a kikiáltott kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t.-e. 170. §-a értelmében, a bannatpénznek a bíróságnalételes elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság. Balázsfalván 1892. okt. hó 28-án.

A kivonat hitelűl: VÖRÖS ENDRE, kiadó.

HIRDETMEY. A magyar-igeni (erdélyre-szi hegyalja) takarékpénztár részvénytársulat folyó évi április 23-án délután 2 órakor Magyar-Igen községében közgyűlést tart, melyre az érdekelteket tisztelettel meghivja. Magyar-Igen, 1893. ápril hó 1-én. Vadadi Gergely, közgyűlési elnök.

Ásványviz raktár BALÁZSFALVÁN. Értesitem a t. közönséget, hogy gyógyszerháromban az alatt megnevezett bel és külföldi természetes ásványvizeket raktáron tartom, és üvegenként vagy 25 üveges ládával kaphatók. Ágnes szénsavas borviz Malom forrás. Borszéki szénsavas borviz. Krondorfi savanyu viz. Bilini savanyu viz. Levicói arsenes vasas viz. Budai keserű viz. Margit (Magyar-Sel-tersi.) Marienbadi kereszt-kut forrás. Előpataki savanyu viz. Parádi kénes savanyu viz. Franzensbadi vas tartalmu. Répáti savanyu viz. Giesshübli savanyu viz. Roncognói arsen vasas viz. Gleichenbergi Constantin forrás. Salvator lithion savanyu viz. Karlsbadi Bugyogó és Seltersi savanyu viz. — továbbá — Franzensbadi Moor só, Karlsbadi só és Pezsgó por. Kivánatra árjegyzékkel szolgálók. Schieszl Károly, gyógyszerész. 3-5

Vörös here nagyszemű aranka-mentes, 10, 25, 50 kilós zsákokban államilag plombozva, 100 kilonként 76 frt, 5 kilós plombozott postaszák 4 frt.

Bármely mennyiségben utánvétért kapható: Gr. Teleki Arvéd, drassói uradalmában, u. p. Szerdahely.

Óriás burgonya: Richter-féle Imperator 100 5. frt. — Paulsen féle kék hejű 5 kilo 1 frt. Csemege-sajt, nonplus-ultra. Netto: 4 kilo postaláda 3 frt. 8-9

Winkler Jánosnál Nagy-Enyeden kapható: 5-5 Természetes jó asztali 6 bor 36 kr literenként. "rizling" 48 " Magánfogyasztók 56 lit. felfelé tetemesen olcsóbban.

Márieczelli Gyomorsepek. Nagyenyeden Kovács József gyógyszerész urnál. Balázsfalván Schieszl Károly gyógyszerész urnál. (17-43.)

Bámulatos olcsó! Partie-árban adatnak tul jótállás mellett a végeladásból visszamaradt áruk PFEIFER VILMOS áruházában Budapest, Kerepesi-ut 6. szám, a nemzeti színházzal szemben. Meg nem felelő cikkek készséggel visszavételnek. Csak 4.75 egy vég 30 rötös jó minős chiffon 9.50 Csak 6.00 egy vég 30 rötös legjobb minős. chiffon 11.50 Csak 7.25 egy vég 30 rötös R. minőségű chiffon 12.50 Csak 5.00 egy vég 30 rötös óriás creasz vászon 9.25 Csak 6.00 egy vég 30 rötös óriás creasz vászon 10.50 Csak 4.75 egy vég 30 rötös sepesi cerna vászon 8.25 Csak 8.25 egy vég 30 rötös rumburgi vászon 21.00 Csak 13.50 egy vég 54 rötös rumburgi vászon 28.50 Csak 24.00 egy vég 54 rötös rumburgi vászon legf. 52.00 Csak 7.25 egy vég lep. vászon varrás nélkül 15.00 Csak 4.75 egy vég 30 rötös cerna kanavász legf. 9.50 Csak 6.00 egy vég 30 rötös valódi rumburgi kanavász 12.50 Csak 4.90 egy vég 30 rötös sarga ágyhaj legjobb 9.50 Csak 5.75 egy vég 30 rötös esikos eszivat 10.00 Csak 7.50 egy vég 30 rötös damaszt virag eszivat 12.50 Csak 1.20 egy darab fehér vászon damaszt vánkös 2.75 Csak 4.75 egy darab fehér vászon damaszt dunna 10.00 Csak 4.25 egy 1/2 flanel ágylakáró legfinomabb 12.25 Csak 2.60 egy garnit. 3 drb. viragos ágylakáró 5.50 Csak 4.75 egy garnit. 3 drb. tunis ágylakáró 12.50 Csak 6.25 egy garnitúra 3 drb. Goublain ágylakáró 14.50 Csak 8.50 egy garnitúra 3 drb. ágylakáró legf. 17.50 Csak 3.50 egy garnitúra 6 sz. vászon damaszt teretek 6.75 Csak 3.50 egy drb. leg. atlasz kaszmir paplan 9.50 Csak 2.40 egy tet rumburgi zsebkendő szines széllel 4.75 Csak 2.50 egy tet legfinomabb angol cerna zsebkendő 5.50 Csak 3.50 egy tet damaszt törülköző jó minőségű 6.50 Csak 4.50 egy tet damaszt törülköző legfinomabb 9.50 Csak 3.50 egy tet vászon damaszt szalvéta 6.75 Csak 1.30 egy ablakfüggöny 3 rez. viragos 3.25 Csak 2.50 egy ablakfüggöny tunis arany esikkal 6.25 Csak 3.75 egy angol utzó plaid 6.75 Csak 4.25 egy angol utzó plaid 10.25 Futószőnyegek 20, 25, 30, 40 és 50 kr. legfinomabb métere. Futószőnyegek nyírott 95, 120, 180 kr. legfinomabb métere. Spárpa asztal-szőnyeg 2.75, 3.50 legjobb. Tapetstri asztal-szőnyeg 6.50, 8.50, 11.25 legf. Női ruhaszövet 25-30, 50-90 kr. méter legfinomabb. Fekete, sima és viragos termo 50, 70, 120 kr.-ig legfin. Legujabb mosókemék, ugymint: voal, ercton, battiszt, atlasz, szatén, delaine, és zephír, óriás nagy választékban minden árban tudatnak. 5-5 Legujabb kész női ruhák, fekete és szinesben, legutolsó divat szerint készitve, igen olcsó árban. Legujabb kész női felöltök, kapp, esőköpeny, gyermekköpeny minden legujabb párisi és berlini minta szerint, igen nagy választékban, bámulatos olcsó árban.

BIZOMÁNYI RAKTÁRT Van szerencsém teljes tisztelettel a nagyérdemű t. pártoló közönséggel tudatni, hogy Csehország legkitünőbb porcellán gyárosától kaptam és a legfinomabb cseh porcellán edényeket, egész kocsai rakománnyal, láda nélkül pakolva kapom. Mely tömeges vétel és olcsóbb hozatali díj által azon kellemes helyzetbe jutok, hogy ezen legelső minőségű finom válogatott porcellán edényeket 25-30 percenttel olcsóbban bocsáthatom át t. vevőimnek, az alábbi összehasonlítás ezt tökéletesen igazolja. Ilyen olcsó áron beszerezni kis mennyiségbe t. vevőimnek bármely városhól is ilyen jó minőségűt teljes lehetetlen, azért alázattal kérem igen becses megbízásait. KIMUTATÁS. 12 drb. fehér, valódi cseh átlátszó porcellán tányér (régí ár): f. 2.40 (most) f. 1.70 " ugyanaz, mindenféle színű pántlikával " " f. 2.80 " f. 2.40 " " " legfinomabb diszitással " " f. 3.60 " f. 3.00 " " " préselt virággal " " f. 3.40 " f. 2.20 " " " bécsi 1/2 vastag " " f. 3.60 " f. 3.00 12 drb. kis oszonyás tányér, fehér (régí ár) 1 frt 40 kr (most) 96 kr. 12 drb. mindenféle pántlikával (régí ár) 1 frt 60 kr (most) 1 frt 20 kr. 12 drb. legfinomabb diszitésekkel (régí ár) 2 frt 40 kr (most) 2 frt. Mindeuféle legujabb divatu talakat, ilyen arányban lejobb szállitva, nagy kiválasztásban szolgálhatok. Fő és fiók raktáromban különös jó hellosi bort, literenként 38 krajzárért, valódi szomorodnit literenként 90 krajzárért fiókraktáramból, tisztán kezelve ajánlok t. vevőimnek. Végül tudatom, hogy valódi nehéz szürke székely bükkönnyel napi árákért egész tisztán és zabbal vegytive szolgálhatok. A mult évben általánosan jónak bizonyult Ausztria erős veres rézből készült Peronospora szőlő permetozékkal a szükséges előnyös javításokkal ellátva raktáromba mindég kapható, daczára a sok újításnak darabja 18 frt, ugyszinte a szükséges kékkövel legerősebb fajttával szinte szolgálhatok. Beesés pártfogását kérve, maradck teljes tisztelettel kész szolgálja. Bisztritsány Lajos.